

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף מג of סוטה
Some of the topics we will learn about include.

The three proclamations given by the משה מלחמה and the שוטר to the soldiers before war;

The three cases of חוזר מעורכי המלחמה, in which a person is exempt from going to war;

1.

בנה בית חדש

ולא חנכו

A person who built a new house, but did not yet move in;

2.

נטע כרם

ולא הללו

A person who planted a vineyard, but did not yet eat its fruits;

3.

ארס אשה

ולא לקחה

A person who gave Kiddushin to a woman, but did not yet marry her;

A discussion whether one is חוזר ממלחמה for

מברין

Replanting part of an existing tree into the ground - Or

מרכיב

Grafting one tree into an existing tree;

The explanations to the Mishnah's Halachah that one is חוזר only for מרכיב, but not for the initial tree;

Several Halachos that are based on מראית עין, the appearance of impropriety;

A

Three proclamations given by the משה and שוטר to the soldiers before war

חוזר מעורכי המלחמה

3 ארס אשה ולא לקחה
 2 נטע כרם ולא הללו
 1 בנה בית חדש ולא חנכו

מברין

מרכיב

מראית עין

1 So let's review ...

והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם ואמר אליהם שמעו ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם אל ירך לבבכם אל תראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם כי ה' אלקיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם

ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחננו ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחללנו ומי האיש אשר ארס אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה

ויספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לב אחיו כלבבו Our Mishnah continues with the Pesukim that were proclaimed before going out to war.

Zugt Di Mishnah: ודברו השוטרים אל העם לאמר 'מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו וגו' As the Gemara explains the Pesukim were proclaimed in three parts;

מונגש ועד ודברו כהן מדבר וכהן משמיע The first two Pesukim שמעו ישראל

And כי ה' אלקיכם ההלך עמכם Were proclaimed only by the מלחמה עמכם; מודברו עד ויספו כהן מדבר ושומר משמיע

The next three Pesukim of those who are exempt from going to war;

מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ומי האיש אשר ארס אשה ולא לקחה Were first said by the מלחמה עמכם, and then repeated by the שוטרים for all to hear.

מויספו ואילך שוטר מדבר ושומר משמיע The final Pasuk

מי האיש הירא ורך הלבב Who is also exempt from going to war, was proclaimed only by the שוטרים.

However, as the Gemara in the previous Daf mentioned, these Pesukim were not proclaimed in the sequence they were written, but rather;

בספר שמעו דברי מערכי המלחמה וחזרו First, while they were still at the border, the מלחמה עמכם and the שוטר proclaim the Pesukim regarding those who are exempt from war. And then;

במלחמה אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו When they were on the warfront, the מלחמה עמכם proclaims the first Pesukim of ישראל שמעו ישראל and אלקיכם ההלך עמכם. ההולך עמכם.

1

Our Mishnah continues with the Pesukim proclaimed before going out to war

והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש יצחק וידבר אל העם: ואמר אליהם שמעו ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם

These Pesukim were proclaimed in 3 parts

אל ירך לבבכם אל תראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם: כי ה' אלקיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם:

כהן מדבר וכהן משמיע

ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחננו: ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחללנו:

כהן מדבר ושומר משמיע

ומי האיש אשר ארס אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה:

ויספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לב אחיו כלבבו:

שוטר מדבר ושומר משמיע

2 בא/חמאק

1 בספר אלון דברי מן/רט בא/חמאק ומכיו

2 In These Pesukim there are three specific cases in which the person is exempt from going to war.
The Mishnah first elaborates on
מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו

אחד הבונה בית התבן
בית הבקר
בית העצים
בית האוצרות

There is NO difference whether he built a home, or even a room to keep straw, a barn, a woodshed, or a general storage room; in all these cases he is חוזר.

The Braisa explains that this is derived from the words אשר בנה בית

As Rashi explains, since the Pasuk does NOT state אשר אשר בנה, which would imply only a home, but rather אשר אשר בנה, which implies any type of structure.

However, the Mishnah later rules that

הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת

אין חוזרין

לא היה חוזר, לא היה חוזר, because the Pasuk DOES mention בית which teaches that the structure must be similar to a home, in that

מה בית הראוי לדירה

אף כל הראוי לדירה

Like a home, it must be suitable for a dwelling. However, הם עשויים לדריסת הרגל

These are merely made to walk through.

The Braisa also cites the opinion of רבי אליעזר בן יעקב who disagrees and holds that only for a home is he חוזר, but for all other structures חוזר, לא היה חוזר, because

בית כמושמונו

The word בית is understood specifically, only a home.

=====

2 Three specific cases in which the person is exempt from going to war.

מי האיש אשר בנה בית חדש
ולא חנכו

1

הבונה בית שער
אכסדרה ומרפסת
אין חוזרין

אחד הבונה בית התבן
בית הבקר - בית העצים
בית האוצרות

חוזר

מה בית הראוי לדירה
אף כל הראוי לדירה

Any type of structure

הם עשויים לדריסת הרגל

These are merely made to walk through.

רבי אליעזר בן יעקב

Only for a home is he חוזר,
but for all other structures חוזר

because the word בית is understood specifically for a home only.

3 The Mishnah continues;

אחד הבונה
ואחד הלוקח
ואחד היורש
ואחד שנתן לו מתנה
There is no difference whether he built the house, or he bought, inherited, or received it as a gift; in all cases he is חוזר, because the Pasuk states

מי האיש אשר בנה
As Rashi explains the word האיש is superfluous, and includes all forms of acquisition because

שהרי אצלו הוא חדש
For this person it is considered a new בית.
However the Mishnah later mentions that רבי יהודה says

אף הבונה בית על מכוננו
לא היה חוזר
If a person demolished a house, and then rebuilt it in the same size, he is not חוזר, because, as Rashi explains

דלאו חדש הוא אצלו
For this person it is not considered a new בית, since it is the same as his old one. However, the Braisa states

אם הוסיף בו דימוס אחד
חוזר
That if he did add a row in which the house size changed, he is חוזר, because now it is considered a new house.

אם הוסיף בו דימוס אחד
חוזר

That if he did add a row in which the house size changed, he is חוזר, because now it is considered a new house.

רבי אליעזר says

אף הבונה בית לבינים בשרון
לא היה חוזר

A person who builds even a new brick house in שרון is NOT חוזר, because, as the Gemara explains

מפני שמחדשין אותו פעמים בשבוע
Their houses were not durable, and were rebuilt twice in seven years. Therefore, it's not considered a חדש בית.
=====

4 The Mishnah next discusses

ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו

אחד הנוטע כרם
ואחד הנוטע חמשה אילני מאכל
ואפילו מחמשת המינין

There is NO difference, whether a person planted a vineyard consisting of five grape vines, or even five assorted fruit trees; in all these cases he is חוזר. This is derived from the words

אשר נטע כרם

אשר נטע כרם, which would imply only a vineyard, but rather נטע אשר which implies all types of plantings.

However, the Mishnah later rules

הנוטע ארבע אילני מאכל

וחמשה אילני סרק

If he planted only four fruit trees, or five trees that do not produce fruit, he is not חוזר, because the Pasuk DOES mention כרם.

The Braisa cites the opinion of רבי יעקב בן יעקב who disagrees and holds that only for a vineyard he is חוזר, but for all other fruit trees חוזר, because

The word כרם is understood specifically, only a vineyard.
=====

3

אחד הבונה - ואחד הלוקח
ואחד היורש - ואחד שנתן לו מתנה

There is no difference whether he built the house bought, inherited, or received it as a gift

חוזר

ומי האיש אשר בנה בית חודש ולא חזכו

Includes all forms of acquisition

לפי אצלו הוא חדש

רבי אליעזר

אף הבונה בית
לבינים בשרון

לא היה חוזר

מפני שמחדשין אותו

פעמים בשבוע

Their houses were not durable

רבי ירמיה

אף הבונה בית
על מכוננו

לא היה חוזר

- כלאו חדש הוא אצלו

However, the Braisa states

אם הוסיף בו דימוס אחד חוזר

4

ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו

אחד הנוטע כרם
ואחד הנוטע חמשה אילני מאכל
ואפילו מחמשת המינין

There is NO difference, whether a person planted a vineyard consisting of five grape vines, or even five assorted fruit trees

חוזר

הנוטע ארבע אילני מאכל
וחמשה אילני סרק

If he planted only four fruit trees, or five trees that do not produce fruit

לא היה חוזר

רבי אליעזר בן יעקב

Only for a vineyard he is חוזר

2

5 The Mishnah continues

אחד הנוטע
ואחד המבריך
ואחד המרכיב
There is no difference whether he planted a new tree in the ground, or he replanted part of an existing tree into the ground, or he grafted one tree into an existing tree; in all cases he is חוזר, because these are considered new trees, in which the fruits require a חילול in the fourth year.

And
ואחד הלוקח
ואחד היורש
ואחד שנתן לו מתנה
There is no difference whether he planted the trees, or he bought, inherited them, or received them as a gift, in all cases he is חוזר, because the Pasuk states

ומי האיש אשר נטע כרם
As Rashi explains the word האיש is superfluous, and includes all forms of acquisition

The above mentioned Braisa concludes that the Pasuk mentions ולא חיללו

And not
לא חילל
פרט למבריך ולמרכיב
This is an exclusion - that only for a newly planted tree חוזר, but for מבריך and מרכיב of an existing tree he is NOT חוזר.

The Gemara asks
והא אנו תנו
אחד הנוטע
ואחד המבריך ואחד המרכיב
Our Mishnah states that even for מבריך and מרכיב he IS חוזר?

6 The Gemara offers two solutions

1.
רב חסדא says
לא קשיא כאן בהרכבת איסור
כאן בהרכבת היתר
The Braisa refers to where he grafted two different kinds of trees, which is an איסור כלאים. Therefore, the Pasuk states ולא חיללו to exclude that he is NOT חוזר.
However, our Mishnah refers to היתר, he grafted two of the same kind of trees which is permissible, in which he IS חוזר.

2.
רב יוחנן says
הא מני רבי אליעזר בן יעקב היא
This IS actually a Machlokes, and the Braisa is a continuation of רבי אליעזר בן יעקב who holds כרם כמשמעו

The word כרם is specifically only a vineyard; הכא נמי
נטע כמשמעו
And here too, the word נטע is specific;
נוטע אין
מבריך ומרכיב לא

5 אחד הנוטע - ואחד המבריך - ואחד המרכיב

Grafted one tree into an existing tree	Replanted part of an existing tree into the ground	Planted a new tree in the ground
--	--	--

in all cases he is **חוזר**
because these are considered new trees

ואחד הלוקח - ואחד היורש
ואחד שנתן לו מתנה
in all cases he is **חוזר**

ומי האיש אשר נטע כרם ולא חיללו

פרט למבריך ולמרכיב
הוא אינו חוזר

Includes all forms
of acquisition

והא אנו תנו
אחד הנוטע ואחד המבריך ואחד המרכיב
חוזר

6 רב חסדא
לא קשיא

מאן כאן בהרכבת היתר He grafted 2 of the same which is permissible חוזר	בריייתא כאן בהרכבת איסור He grafted 2 kinds of trees, which is an איסור כלאים אינו חוזר
---	--

רב יוחנן
הא מני רבי אליעזר בן יעקב היא
The Braisa is a continuation of רבי אליעזר בן יעקב who holds

"נטע"
כמשמעו

Only planting
not replanting or grafting

"כרם"
כמשמעו

Only a vineyard

7 While the Mishnah that holds that כרם is NOT כמשמעו, and אחד הנוטע כרם ואחד הנוטע חמשה אילני מאכל ואפילו מחמשת המינין So too נטע is not כמשמעו, and אחד הנוטע ואחד המבריך ואחד המרכיב =====

The Gemara now elaborates on the Mishnah's Halachah that for הרכבה, grafting, he is חוזר, and explains; האי הרכבת היתר היכי דמי The Mishnah cannot be referring to ילדה בזקינה That he grafted into an old tree - because רב אבהו rules that בטלה ילדה בזקינה ואין בה דין ערלה In this case the grafted tree is not considered a new planting, but rather becomes part of the initial tree, in which there is NO Issur ערלה, and does NOT require חילול, and therefore, אינו חוזר.

And if the Mishnah is referring to ילדה בילדה That he grafted into a young tree which will eventually require חילול; תיפוק ליה דבעי מיהדר ראשונה Then he is חוזר even for the initial tree. Why does the Mishnah say that he's חוזר for the grafted tree?

8 The Gemara offers two solutions
1. רבי ירמיה says לעולם ילדה בילדה Both trees were before three years; וכגון דנטע להך קמייתא לסייג ולקורות ופטור מן הערלה The Mishnah refers to a case in which the initial tree was planted only as a fence or for the use of its wood, but not for its fruits, in which there is no ערלה and no חילול, and does not exempt him. However, the grafted tree is for פירות, and will require חילול, and he's therefore חוזר. And לא בטלה, it does not attain the status of the initial tree, because הכא אי מימליך עלה בת מיהדר היא The initial tree can also become eligible for חילול, if he now decides to use it for its fruits, since it is within three years.

However ילדה בזקינה בטלה Because התם אי מימליך עלה לאו בת מיהדר היא The initial tree CANNOT become eligible again for חילול, since it's after the fourth year.

7 While the Mishnah that holds

<p>ככא נון</p> <p>"נטע"</p> <p>לאו כמשמעו</p> <p>אחד הנוטע</p> <p>ואחד המבריך</p> <p>ואחד המרכיב</p> <p>חוזר</p>	<p>"כרם"</p> <p>לאו כמשמעו</p> <p>אחד הנוטע כרם</p> <p>ואחד הנוטע חמשה אילני מאכל</p> <p>ואפילו מחמשת המינין</p> <p>חוזר</p>
<p>?</p> <p>האי הרכבת היתר היכי דמי</p> <p>ילדה בילדה</p> <p>תיפוק ליה דבעי מיהדר משום ילדה ראשונה</p> <p>He is חוזר even for the initial tree</p>	<p>ילדה - בזקינה</p> <p>בטלה ילדה בזקינה ואין בה דין ערלה</p> <p>איסור ערלה, and does not require חילול, and therefore, אינו חוזר</p>

8 רבי יוחנן

לעולם ילדה בילדה

Both trees were before three years; וכגון דנטע להך קמייתא לסייג ולקורות ופטור מן הערלה

The initial tree was planted only as a fence or for its wood, but not for its fruits

And it does not attain the status of the initial tree because

הכא אי מימליך עלה - בת מיהדר היא

However ילדה בזקינה בטלה

Because התם אי מימליך עלה - לאו בת מיהדר היא

9

2.

רב נחמן בר יצחק
במברין אילן בירק

The Mishnah refers to a case in which a tree was grafted into a vegetable, that does NOT require חילול, and certainly does not exempt.

And this is considered a היתר because the Mishnah concurs with רשב"ג בן שמעון who holds there is NO Issur כלאים in this case.

9

רב נחמן בר יצחק

במברין אילן בירק

The Mishnah refers to a case in which a tree was grafted into a vegetable, that does not require חילול, and certainly does not exempt

And this is considered a היתר because the Mishnah concurs with רשב"ג who holds there is no Issur כלאים in this case